

Posudek oponenta diplomové práce – teoretická část

Jméno a příjmení studenta	BcA. Sabína Muráňová		
Studijní program	Výtvarná umění		
Obor/ateliér	Multimédia a design/Reklamní fotografie		
Forma studia	prezenční	Akad. rok	2022/2023
Název práce	MUTÁCIE FOTOGRAFIE V SÚČASNOM GALÉRIJNOM PRIESTORE		
Oponent práce	Doc. Mgr. Art. Silvia Saporová, ArtD.		

Teoretická diplomová práca Sabíny Muráňovej : Mutácie fotografie v súčasnom galérijnom priestore reaguje na nanajvýš aktuálne dianie v teoretických aj umeleckých diskurzoch o fotografickom médiu.

Fotografia sa v súčasnosti stala širokou entitou oscilujúcou neustále medzi materiálnymi a nemateriálnymi podobami, medzi fyzickými objektami a voľne sa vznášajúcimi obrazmi niekde vo virtuálnom prostredí. Momentálne sa fotografia nachádza v prúde sociálnych sietí, online prostredia a ďalších komunikačných platforiem. Po dlhodobom období analógovej fotografie a prechodovom období nástupu digitálnej fotografie sme sa ocitli v ďalšej etape vývoja média v ére algoritmizácii fotografie. Je to etapa, od ktorej zatiaľ ešte nemáme potrebný časový a ani myšlienkový odstup, ale ktorá znamená zásadný posun v atribútoch a funkciách fotografického obrazu.

Diplomantka sa v svojej práci snaží o hľadanie a definovanie súčasných “mutácií” fotografického obrazu v galérijnom priestore. Pre svoj výskum si vymedzila výstavy autorov pracujúcich s médiom fotografie na území Česka a Slovenska po roku 2010 do súčasnosti. Muráňová tak rozdeľuje celú prácu do troch tématických okruhov, na ktorých predkladá svoju koncepciu autorských stratégií pracujúcich s fotografickým médiom.

V prvých kapitolách sa venuje analýze výstav: “*Mutující médium – fotografie v českém umění 1990 – 2010*”, “*Užitočná fotografia 2018 – 2019*” a “*Věštění z noční oblohy částečně zakryté mraky 2022*”. Na príklade kurátorských koncepcií týchto výstav sa diplomantka pokúša o isté pomenovanie, zatriedenie fluidného charakteru fotografického média, ktoré sa odohráva priamo na našej lokálnej umeleckej scéne. Záverom v prvej časti práce je pre diplomantku konštatovanie nenaplnenia vyšších ambícií jednotlivých výstav, ale pripúšťa dôležitosť týchto počínov na pôde inštitucionálnych galérií. V druhej fáze práce vychádza Muráňová z pojmu “nefotografia”, ktorý bol vytýčený teoretikom, kurátorom Pavlom Vančátom, a ktorý na českej scéne otvoril otázky o uvažovaní o vtedajšom stave fotografického média a vymedzil rad autorov a autoriek z nasledujúcich generácií so spoločnými vizuálnymi, alebo ideovými znakmi. V poslednej etape práce diplomantka uzatvára rámec svojho výskumu výrazným prúdom ovplyvneným najaktuálnejším dianím vo fotografii a tj. postdigitálnou érou.

Diplomová práca má postavenú logickú štruktúru s kapitolami, ktorých názvy sa pokúšajú čitateľa metaforicky “naladiť” k niektorým aspektom premeny fotografického obrazu, ktoré sú pre Muráňovú významné. Zámery a ciele, ktoré si diplomantka vytýčila v svojej práci v podstate úspešne naplnila.

Problematicky vnímam však predovšetkým výber literatúry. Diplomantka čerpá prevažne informácie z katalógov a z kurátorských článkov, recenzií a ďalších internetových zdrojov súvisiacich s výstavami, alebo konkrétnymi uvedenými autormi.

Problematika fotografického média je tak, ako to aj samotná autorka naznačuje a tiež konštatujem aj ja v úvode posudku: veľmi komplexná a náročná. Pre adekvátne uchopenie danej téma a tiež hlavne použitie správnej terminológie by bolo nutné siahnúť aj po zdrojovej teoretickej literatúre. Štylisticky je práca kvalitne spracovaná, ale práve hlbšie ponorenie sa Muráňovej do zložitejších vrstiev uvažovania o fotografii a použitie najaktuálnejších zdrojov z oblasti teórie “nových” médií by prácu výrazne posunulo ďalej.

Spomeniem napríklad pár zásadných publikácií k danej problematike, ktoré by pri tejto téme tzv. „mutácie fotografie“ mohli byť aspoň čiastočne použité: FLUSSER V. *Za filozofii fotografie*, CÍSAŘ K. ed. *Co je to fotografie?* LÁB F. *Postdigitální fotografie*, DUBEY, Gérard. *Sociální pouto v éře virtuality*, DVORÁK T., CHARVÁT M., *Operátoři (nových) médií*, JURGENSON N. *Sociální fotografie*, FIŠEROVÁ M., CHARVÁT M., *Kyberfotografie* atď. BRIDLE J. *Temný novovek, Technológia a koniec budúcnosti*. FONTCUBERTA J.: *Pandora's Camera: Photogr@phy After Photography*. Konkrétne v kapitole 3 “Uvoľnené rozhrania” najviac dominuje opäť postava Pavla Vančáta a jeho redefinícia pojmu nefotografia. Je pochopiteľné, že autorka v kontexte lokálneho prostredia, čerpá svoje informácie predovšetkým z kurátorskej práce Vančáta, ktorý sa niekoľko rokov programovo venuje danej téme. Určite by som však diplomantke doporučila napr. publikáciu od: LARUELLLEA F.: *Koncept nefotografie*, ktorý by jej obohatil ako terminológiu, ale aj náhľad na samotný pojem nefotografie, a ktorú vydal v Čechách časopis Fotograf v roku 2012.

Pozitívne hodnotím rozsah práce a veľmi podrobnú, rozsiahlu obrazovú prílohu. Práve v takomto type teoretickej práce, ktorá je istým zhrnutím prípadne “zborníkom” autorov a výstav je obrazová príloha zásadná a rovnocenne dotvára textovú časť. Bez nej by bolo samotné čítanie práce, ale aj pochopenie témy takmer nemožné.

Teoretickú diplomovú prácu Sabíny Muráňovej vnímam bezpochyby ako prínos do Ateliéru reklamnej fotografie: ako študijný materiál a orientáciu v danom okruhu témy pre ostatných študentov. Oceňujem predovšetkým záujem a odvahu diplomantky o výskum aktuálnej a náročnej témy akou je premena a podoba súčasného stavu fotografického média v lokálnom prostredí.

Aj napriek niektorým pripomienkam prácu doporučujem komisii prijať a navrhujem hodnotenie A - výborně.

Návrh klasifikace .....A - výborně.....

V(e) .....Zlíne..... dne .....25.5.2023.....

.....
podpis oponenta práce

Pro klasifikaci použijte tuto stupnici:

A - výborně	B - velmi dobře	C - dobře	D - uspokojivě	E - dostatečně	F - nedostatečně
-------------	-----------------	-----------	----------------	----------------	------------------